

Prædiken til 2. søndag i advent. Steffen Ringgaard Andresen

2.s.i. advent 23. kl. 17 2.tr.
Salmer: 89,885,83,86,84 v.6,80

Hjertets dør

Benny Andersen har skrevet et mageløst adventsdigt. Ja, han kalder det ikke selv sådan. Men det gør jeg. Det hedder *LØSNING PÅ LIVETS GÅDE*.

LØSNING PÅ LIVETS GÅDE

Den lille pige råbte til min kone:

”SE, jeg SJIPPER!

Jeg KAN bare IKKE

men jeg GØR det ALLIGEVEL!

For vi skal have GÆSTER i aften

og jeg GLÆDER mig

og jeg kan ikke VENTE

så jeg SJIPPER!”

Skønt jeg har svært ved at forestille mig

en sjippende skaber

slog det mig straks

at på cirka samme måde

må livet være opstået.

Se, jeg sjipper! Jeg kan bare ikke, men jeg gør det alligevel! Sikke et svirp til en moderne bevidsthed, der måske nok siger, at den tror på noget større end sig selv, men jo slet ikke mener det, fordi den vil tænke og overveje og forventningsafstemme og mærke efter i sig selv, før den så vælger at gå ind i noget eller give sig i kast med noget. Så bliver det hele jo alligevel bare på størrelse med mig selv og hvad jeg kan – og ikke spor større. Men i glæden og forventningen kan det blive større, for der kan man være ude af sig selv. Og så kan der ske alt muligt, som vi slet ikke troede – eller kan. En sjippende skaber ude af sig selv af glæde som et barn. Sådan må livet være opstået!

Advent er forventning og glæde. Guds og vores. *Brudgommen kommer, gå ud og mød ham!*

Det handler om et møde. Og dét kan vi glæde os til! Ethvert ægte møde kalder os ud af os selv. Ethvert ægte møde opstår, når vi indser, at egen sikkerhed er indbildning. Her går det ikke at blive ved sig selv. Som teologen Niels Grønkjær siger så rammende, så går det ikke an at sige, at jeg er mig selv; endnu værre er det at sige, at jeg er *nu engang* mig selv. For så er der ligesom ikke rigtig noget at tale om, vel? Så er der ikke noget at mødes om. Men glæden og forventningen vil mødes – og tale, lytte og flytte sig. Den vil ud af sig selv og hen i det mellemrum imellem os, hvor Guds Rige, ifølge Jesus, er.

Men bedst som vi så giver forventningsfulde afsted til mødet, står vi pludselig her halvvejs inde i advent foran en – ja, foran en lukket dør!

Og glæden er udskiftet med ængstelse: *Herre, herre, luk os ind! Men han svarede: Sandelig siger jeg jer, jeg kender jer ikke.*

De dømmes ude. Så blev det ikke større end dem selv alligevel. Tilbage til og i jer selv med jer!

Den lukkede dør midt i billedet drager blikket til sig. Der er noget foruroligende, ja angstfuldt, over den: Tavst, men tydeligt, siger den: Du kom for sent!

Men kan man det? Kan man komme for sent? Jo, nok til toget og det meste andet her i livet. Men kan man, kristeligt set, komme så endegyldigt for sent, at alt håb er ude?

Den lukkede dør provokerer mig. Ligesom alle andre tekster i Det Nye Testamente om dom og fortabelse. Skulle de ord nogensinde kunne komme fra Vorherres mund: Du kom for sent?

Nogle af mine kolleger diskuterede på Facebook, hvordan man dog skal kunne prædike over de her domstekster. Det går jo ikke at tage dem middelalderkalkmaleribogstaveligt. Mente de fleste. Så skrev en klog kollega: Lige meget hvad, så er de en del af evangeliet. Altså det gode budskab. Og så skal de også forkyndes sådan.

Jeg kan bedst sige det sådan her:

Forestil jer de nytestamentlige fortællinger som billeder i et og samme galleri.

Lignelsen om de 10 brudepiger hænger side om side med andre billeder. Ja, det

indgår ligefrem i en billedserie. Og så kan vi godt gøre, som det par i en af Storm P's fluer, der betragter et abstrakt maleri.

- *Hænger det ikke omvendt?* spørger den ene.

- *Det er ligegyldigt, bare det hænger,* siger den anden.

Og så lader de det hænge og går uanfægtet videre.

Men jeg tror, vi skal blive stående et øjeblik og lade os anfægte. Måske får vi øje på noget forskelligt.

Jeg kunne se det sådan her:

Vi har udskiftet tidligere tiders domsbilleder ud med en langt mere human evalueringspraksis. Og det kan man jo godt tænke lidt over. Og undre sig over. For man kan blive *så træt* af evalueringer. Træt af at skulle gøre det bedre og blive bedre hele tiden. Når vi har præsteret noget, når vi er færdige med noget, så evaluerer vi. Hvad gik godt? Hvad gik skidt? Hvad kan vi gøre bedre næste gang?

Mens vi så ærgrer eller skammer os over, at det heller ikke blev perfekt denne gang, skynder vi os videre mod en bedre næste gang. Væk fra det, der er, frem mod det, der kommer. For at blive bedre. Evalueringen nedskriver selve præstationen til en generalprøve på den næste præstation, det næste forløb, det næste år. Barnet går i 6. klasse for at komme op i 7. klasse. Hvor ser du selv om 10 år? – som det vi kan finde på at spørge i fx MUS-samtaler Der er ikke noget, der får en enestående og selvstændig betydning og karakter.

Vi har måske nok givet kristendommen lov til stadig at have en hjørneplads i det her samfund. Men vi har erstattet mange af dens billeder med nye. Men vore religionserstatninger er nogle gange i bogstavelig forstand håbløse. For her har vi så udskiftet en frelsesreligion med en gerningsreligion. En benhård én af slagsen. Vi lukker os selv og hinanden inde i alt det vi skal gøre, men ikke kan finde ud af i det her præstationssamfund, der i stigende grad udvikler sig til en perfektionskultur. Andre lukker vi ude. De udskammede. De skandaliserede. Og vi kan ikke finde ud af at lukke døren op for dem igen.

Og hvad der måske er værre: evalueringens fremadstræbende bevægelse er ikke forventningens frie bevægelse mod Gud. Den er snarere en efterhånden kollektiv ærgrelsens og skyldens og skammens flugt fra os selv! Og hvor den flugt ender, ved vi ikke....

Anderledes med dommen.

Dommen afslutter noget og lader det blive stående i sin egen ret. Sket er sket. På godt og ondt. Dommen lader det, der var, være selvstændigt og enestående. På godt og ondt.

Var alt perfekt? Nej da. Det ville da være en naiv tro på sig selv. Men dommen bliver så stående ved det uperfekte og den betydning, det fik. Dommen tillægger vore liv langt større betydning end evalueringen gør. Livet bliver større og 1 fuld af betydning.

Dommen står ved *os*. Og det gør den her og nu. Den står ikke ved dem, vi kan evaluere og udvikle os frem til at blive om 10 år. Og måske kan den få os til at *stå ved* os selv. Her og nu. Og dermed – og dét behøver vi som aldrig før - til at stå ved hinanden, ja – den kan ligefrem binde os sammen i et rummeligt og solidarisk fællesskab af uperfekte mennesker, hvor ingen har nøgle til at låse nogen inde eller ude.

Dommen lader os ikke stikke af. Den byder os at være alvorligt til stede i vores faktiske liv uden at reducere det til en generalprøve eller en læreproces.

-o-

Hænger det ikke omvendt?

Nej, men det det hænger så tæt på to andre billeder. Jeg antyder dem blot. Så kan I selv gøre dem gældende i jeres virkelighed.

Lige ved siden af hænger der et billede med et motivsammenfald, der ikke kan være tilfældigt. Det forestiller Jesus og disciplene i Getsemane Have to dage efter at Jesus havde fortalt dem lignelsen om de 10 brudepiger. Disciplene sover i flok. Ligesom brudepigerne. ligger de der og sover. Jesus er angst. Motivsammenfaldet er søvnen og angsten.

De havde siddet omkring bordet og lovet ham troskab til døden. Senere var de taget ud i Getsemane Have. Her går Jesus til og fra. Det trækker ud med ham. Han strider med sin Gud og med sin angst for udskamningen, skandaliseringen og henrettelsen Langfredag, hvor han skal vise, at vi mennesker ikke skal kunne se forskel på guddomsmagt og menneskelig afmagt. *Bliv her og våg sammen med mig!* siger han til disciplene. Det havde han aldrig bedt dem om før. Angsten er ikke på skrømt. Han har brug for dem. *Våg med mig. Vent på mig.* Efter en time kommer han tilbage og finder dem sovende. *Så kunne I da ikke våge blot en time med mig?* Det gentager sig anden gang. Og tredje gang. *Sover I stadig?*

-o-

Og så endnu et billede. Det har motivsammenfald med de to andre. Den lukkede dør er der. Og angsten. Og Jesus og disciplene. Men det hele er ligesom vendt om. Disciplene sidder indenfor med angsten og Jesus står udenfor. Døren er lukket. Den sidder i et hus i Jerusalem. Disciplene har låst sig selv inde af frygt.

Før påske var de Jesu venner. Ville stå last og brast med ham. Skærtorsdag faldt de i søvn og langfredag undsagde de ham.

Efter påskemorgen kommer Jesus så til dem. Men de har lukket døren indefra. Låst den godt og grundigt. Han står udenfor og beder dem: *Luk mig ind.* Men der sker intet. De åbner ikke. De kan ikke. De tør ikke. De ved ikke hvordan. Men Jesus lader sig ikke standse af denne lukkede dør. Han går igennem den.

Og så står han midt iblandt dem.

Hvad han burde have sagt var: *Jeg kan slet ikke kende jer igen, når I gør sådan noget.*

Hvad han burde have sagt var: *Nu må vi have noget på det rene. Nu må der gøres op. Nu må der et par sandheder frem.* For man er nødt til at få den gamle historie med, og gjort op med den, hvis man overhovedet skal begynde på en ny.

Hvad han burde have sagt var: *Det gør I aldrig, aldrig mere mod mig.*

Det kan I gøre langt bedre.

Men hvad han siger er:

Fred være med jer!

Så er det, der er sket, virkelig sket. Det blinde øje bliver ikke vendt til. Der er skyld og skam nok - der som her. Men det får ikke lov til at spærre nogen inde eller ude. Han som kommer, baner sig vej igennem det, og tager sine venner med ud i det fri igen.

Amen

Kirkebøn

Gud,

Vi takker dig for, at du har skabt verden sådan,
at sikkerhed er indbildning,
og fordi Jesus har åbenbaret dig sådan,
at ingen kan se forskel på guddomsmagt og menneskelig afmagt.
Hjælp os til at møde dig og hinden dér.

Tak for dit ord,
der kan være en flammende dom
og en sval nåde,
men som i grunden altid handler om barmhjertighed.

Vi beder for din kirke og for os, som er i den.

Lad os ikke bare samles om det vi kan eller ikke kan, men altid gøre det levende billede af Jesus gældende iblandt os.

Vi beder for Dronning Margrethe, Kronprins Frederik, Kronprinsesse Mary og hele det kongelige hus. Hold din beskærmende hånd over dem alle.

Vi beder for regering og folketing og al øvrighed.

Tak for enhver, der stiller sig til rådighed for det fælles bedste. Giv dem og os alle fantasi og udsyn, så vi ikke bare bekriger hinanden med krav om egne værdier men skaber en fælles verden.

Giv dem mod til at regne omsorg for alle, der befinder sig her til lands som deres vigtigste pejlemærke.

Vi beder for alle dem i Mellemøsten, Europa, Afrika – i verden – der er ofre for krig og vold.

Vi beder for fred i verden.

Vi beder for alle forfulgte og undertrykte og for dem, der med liv og helbred som indsats arbejder for heling og bedring, både her og ude i verdens brændpunkter.

Og så beder vi dig om at være vores og alle vore dødes lys, fred og velsignelse.